

ZACHĘTA

BARDZO RÓŻNIE I BARDZO DOBRZE

Grafiki z kolekcji Zachęty

Zachęta —
Narodowa Galeria Sztuki
pl. Małachowskiego 3
Warszawa
zacheta.art.pl

Mieczysław Wejman, Rowerzysta IX A, 1970

patroni medialni:

STOLICA
MAGAZYN KULTURY I Sztuki

artinfo.pl

patroni medialni | media patronage: **Stolica**, artinfo.pl

kontakt dla mediów | press: **Olga Gawerska**, rzecznik@zacheta.art.pl, +48 22 556 96 55, + 48 603 510 112
zdjęcia dla mediów (dostępne po zalogowaniu) | press images: <https://zacheta.art.pl/pl/prasa>

na sąsiedniej stronie:
Wacław Ważkowski, *Zachęta*, 1962,
suchoryt na linoleum

opposite:
Wacław Ważkowski, *Zachęta*, 1962,
drypoint on linoleum

9.11.18–20.01.19

2 | 3

Zachęta — Narodowa Galeria Sztuki | Zachęta — National Gallery of Art

„Bardzo różnie i bardzo dobrze”.

Grafiki z kolekcji Zachęty

‘Very Diverse and Very Exquisite’.

Graphics from the Collection of Zachęta

kuratorki (dział zbiorów i inwentarzy Zachęty) | curators (collection and inventory department): Małgorzata Bogdańska, Joanna Egit-Pużyńska, Maria Świerżewska
projekt ekspozycji i identyfikacja wizualna | exhibition design and visual identification: Lotne Studio

artyści | artists: Antoni Alster, Alojzy Balcerzak, Janina Biała-Szypuła, Krystyna Bieniek, Edward Biszorski, Antoni Boratyński, Elżbieta Bors, Ryszard Bors, Stanisław Borysowski, Zofia Broniek, Franciszek Bunsch, Franciszek Burkiewicz, Halina Chrostowska, Stefan Damski, Maria Dawska, Stanisław K. Dawski, Barbara Dega-Komitowska, Mieczysław Detyniecki, Ryszard Leon Dudzicki, Wanda Ficowska-Wapińska, Jacek Gaj, Stanisław Gawron, Józef Gielniak, Magdalena Gomulicka-Damska, Maria Hiszpańska-Neumann, Tadeusz Jackowski, Teresa Jakubowska, Zenon Januszewski, Władysław Jaroński, Mieczysław Jurgielewicz, Andrzej Kandziora, Danuta Kołwzan-Nowicka, Izolda Kotlarczyk, Józef Kotlarczyk, Zygmunt Kotlarczyk, Bogna Krasnodębska-Gardowska, Janina Kraupe-Świdorska, Ryszard Krzywka, Irena Kuran-Bogucka, Jadwiga Leśkiewicz-Zgieb, Benon Liberski, Maria Łuszczkiewicz-Jastrzębska, Mieczysław Majewski, Marian Malina, Tadeusz Milewski, Maciej Modzelewski, Jerzy Napieracz, Barbara Narębska-Dębska, Anna Nehringowa, Bronisław Nowicki, Emilia Nożko-Paprocka, Danuta Osadczy, Józef Pakulski, Jerzy Panek, Olga Peczenko-Srzednicka, Andrzej Pietsch, Edmund Piotrowicz, Henryk Płóciennik, Janusz Przybylski, Aleksander Rak, Stefan Rassalski, Łukasz Rogiński, Leszek Rózga, Andrzej Rudziński, Marek Sapetto, Roman Skowron, Konrad Srzednicki, Paweł Steller, Stefan Suberlak, Ewa Śliwińska, Aleksander Turek, Wacław Waśkowski, Maria Wąsowska, Mieczysław Wejman, Teresa Wierusz

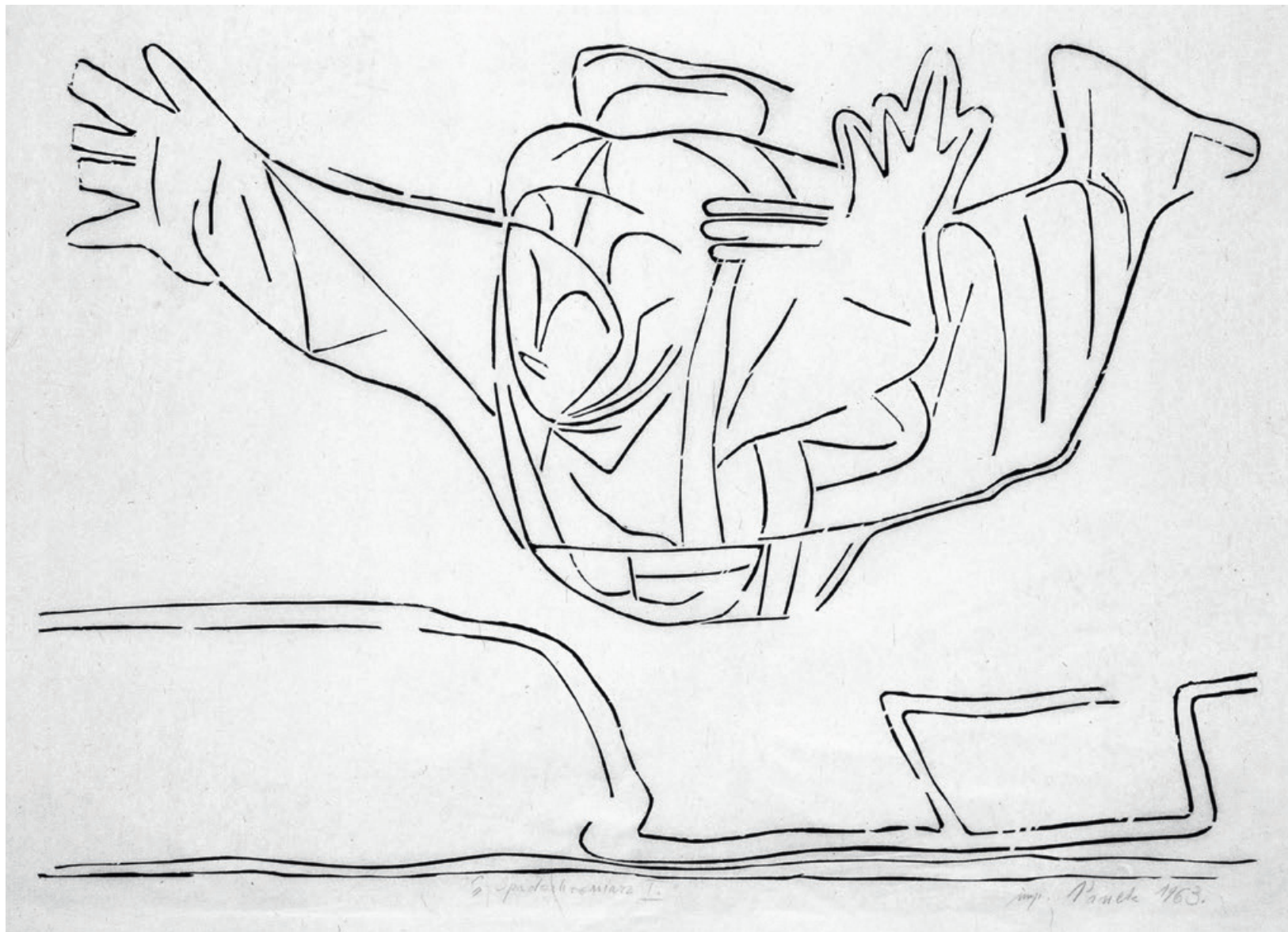

foto: Jerzy Gładkowski, archiwum Zachęty | Zachęta archive

Ogólnopolska Wystawa Grafiki Artystycznej i Rysunku, *Wystawa prac 11 współczesnych grafików polskich* czy *Motywy architektoniczne w grafice polskiej* to tylko przykładowe tytuły wystaw organizowanych w latach sześćdziesiątych w Centralnym Biurze Wystaw Artystycznych Zachęta. Grafika warsztatowa, dziś niewątpliwie zmarginalizowana, jeszcze kilka dekad temu miała w programie wystawienniczym Zachęty status równoprawny z malarstwem i rzeźbą. Prezentowano ją zarówno na pokazach indywidualnych, jak i na dużych przeglądach sztuki.

„Bardzo różnie i bardzo dobrze”. *Grafiki z kolekcji Zachęty* to wystawa ważnego i od dawna nieekspozowanego fragmentu kolekcji Zachęty. Prace graficzne bowiem są jej najliczniejszym, a jednocześnie najmniej znanym publiczności zbiorem. Pokaz koncentruje się na okresie wyznaczonym przez daty dwóch ważnych wystaw zorganizowanych przez CBWA — I Ogólnopolskiej Wystawy Grafiki Artystycznej i Rysunku w 1956 roku oraz *Grafiki w Polsce Ludowej* w roku 1971. To oczywiście umowna cezura, wyznaczająca jednak czas, kiedy polska grafika święciła triumfy.

Dokładnie 200 dzieł 75 artystów, pokazywane na wystawie, jest wynikiem wyboru, na który miał wpływ nie tylko poziom artystyczny i różnorodność stylistyczna prac, ale także ich historia — obecność na ekspozycjach CBWA.

Ówczesne prezentacje grafiki organizowane przez Zachęte to nie tylko wystawy w gmachu galerii. To tak-

że wiele pokazów inicjowanych przez instytucję w lokalnych Biurach Wystaw Artystycznych oraz innych ośrodkach w całym kraju, ale też udział w międzynarodowych imprezach artystycznych, takich jak biennale w São Paulo, Paryżu, Tokio lub zagraniczne prezentacje nawet w najbardziej egzotycznych miejscach. Bardzo istotna była rola edukacyjna — objazdowe wystawy graficzne przygotowane również z myślą o mieszkańcach mniejszych miast podróżowały po całej Polsce. Trafiały one do domów kultury, świetlic, klubów garnizonowych i zakładów pracy. Grafika tym samym stała się reprezentantką aktualnych tendencji w sztuce polskiej. Szeroką działalność CBWA odzwierciedla zgromadzona na wystawie dokumentacja oraz diagram zestawiający ekspozycje w budynku galerii i poza nim.

Prace prezentowane są tematycznie. Ówczesny program wystawienniczy obejmował wiele cyklicznych pokazów sztuki marynistycznej, wojskowej, tematów związanych z wsią, pracą czy człowiekiem, co często było uwarunkowane politycznie. Ten umowny układ ekspozycji zainspirowany został charakterem tamtych wystaw oraz sposobem myślenia ich organizatorów i komisarzy. Doskonale ukazuje on różnorodność podejścia artystów do realizacji poszczególnych zagadnień. A tytułowe „bardzo różnie i bardzo dobrze” — zaczerpnięte z jednego z artykułów prasowych — odnosi się nie tylko do zaprezentowanego fragmentu kolekcji grafik Zachęty, ale także do jej całości.●●●

Jerzy Panek, *Spadochroniarz I*, 1963, drzeworyt

na sąsiedniej stronie:

Maria Hiszpańska-Neumann, *Dzieci i gwiazdy*, 1956, drzeworyt

Maria Wąsowska, *Wypadek*, 1963, linoryt

Barbara Narebska-Dębska, *Spichrze w Toruniu*, 1960, technika mieszana barwna, akwatinta, miękki werniks, akwaforta

Stefan Suberlak, *Gospodyni II*, 1960, linoryt

Jerzy Panek, *Parachutist I*, 1963, woodcut

opposite:

Maria Hiszpańska-Neumann, *Children and Stars*, 1956, woodcut

Maria Wąsowska, *Accident*, 1963, linocut

Barbara Narebska-Dębska, *Granaries in Toruń*, 1960, mixed colour media, aquatint, soft varnish, etching

Stefan Suberlak, *Homemaker II*, 1960, linocut

Maria Hiszpańska-Neumann, *Children and Stars*, 1956, woodcut

foto: Marek Krzyżanek, archiwum Zachęty / Zachęta archive

The National Exhibition of Graphic Arts and Drawing, *The Exhibition of the Works of 11 Contemporary Polish Graphic Artists* or *The Architectural Motives in Polish Graphic Arts* — these are just some examples of the titles of the events organised at the Zachęta Central Bureau of Art Exhibitions (CBWA) in the 1960s. Only several decades ago traditional graphic arts, today undoubtedly marginalised, were treated on equal terms with painting and sculpture in the exhibition programme of Zachęta. They were showcased both at individual and big art exhibitions.

'*Very Diverse and Very Exquisite*'. Graphics from the Collection of Zachęta presents a vital fragment of the collection of Zachęta which has not been put on display for a long time. Prints constitute the gallery's largest, but at the same time least publicly known part. The event concentrates on the period marked by the dates of two important exhibitions staged by CBWA — The First National Exhibition of Graphic Arts and Drawing in 1956 and *Graphic Arts in the Polish People's Republic* in 1971. Of course, it is a conventional dividing line, however it determines the times when Polish graphic arts enjoyed great success.

Exactly 200 works of 75 artists shown at the exhibition were selected not only in respect of their artistic level and stylistic variety, but also history — their presence at the CBWA displays.

The exhibitions of graphic arts arranged at that time by Zachęta included, apart from the presentations staged inside the gallery's building, numerous displays in local Bureaus of Art Exhibitions and other centres all over the country as well as participation in international artistic events, such as the biennials in São Paulo, Paris and Tokyo, and international exhibitions mounted even in the most exotic places. The educational function was crucial — touring print exhibitions, targeted also at residents of smaller towns, travelled throughout Poland. They visited cultural centres, community halls, garrison clubs and work places. In this way graphic arts became a representative of current tendencies in Polish art. The documents gathered at this exhibition and the diagram depicting the events held inside and outside the gallery reflect a broad range of CBWA's activity.

The works are thematically grouped. The exhibition programme of the 1960s embraced many cyclic displays of pieces which explored the marine or military subjects as well as those related to the countryside, work or man, which was often politically conditioned. The conventional arrangement of the present exhibition has been inspired by the character of those displays and the way of thinking of their organisers and curators. It perfectly illustrates the diversity of artistic interpretations of the above-mentioned topics. And the title words, taken from a press article, 'very diverse and very exquisite', refer not only to the part of the collection of Zachęta's engravings on display, but also to the rest of its works. ●●●

Kalendarz wydarzeń

„Bardzo różnie i bardzo dobrze”. Grafiki z kolekcji Zachęty

9 listopada (piątek) ○

Otwarcie wystawy

17 listopada (sobota), godz. 17 ⊕ ○

Warsztaty dla dorosłych z cyklu *Instrukcja obsługi wystawy*

→ zapisy: formularz zgłoszeniowy na stronie zacheta.art.pl
lub informacja@zacheta.art.pl

18 listopada (niedziela), godz. 12.15 ● 🔊

Oprowadzanie kuratorskie Małgorzaty Bogdańskiej, Joanny Egit-Pużyńskiej i Marii Świerżewskiej

14 grudnia (piątek), godz. 12.15 ⊕ ○

Spotkanie z cyklu *Patrzeć/Zobaczyć. Sztuka współczesna i seniorzy*

→ prowadzenie: Barbara Dąbrowska i Maria Kosińska

→ zapisy: formularz zgłoszeniowy na stronie zacheta.art.pl
lub informacja@zacheta.art.pl

OPROWADZANIA

Oprowadzania dla grup zorganizowanych ●

Oprowadzania w języku polskim, angielskim, niemieckim, francuskim lub rosyjskim

→ koszt: 150 zł; grupa: maksymalnie 30 osób

→ zapisy: formularz zgłoszeniowy na stronie zacheta.art.pl
lub informacja@zacheta.art.pl

Piątek o piątej. Orowadzania tematyczne ●

Specjalne piątkowe oprowadzanie po aktualnych wystawach. Poruszamy różne tematy i różne problemy. Co tydzień edukatorzy proponują inną ścieżkę zwiedzania i nowe zagadnienia.

→ piątki, godz. 17

→ zbiórka w holu głównym

Oprowadzanie po angielsku

Saturday ArtWalk ●

Wszystkich anglojęzycznych miłośników sztuki zapraszamy na sobotnie oprowadzania z przewodnikiem. Spotkania odbywają się raz w miesiącu, a każde z nich poświęcone jest innej wystawie.

→ soboty, godz. 17

→ zbiórka w holu głównym

terminy: 24 listopada, 15 grudnia

WARSZTATY

Przez cały czas trwania wystaw prowadzimy warsztaty, których celem jest zapoznanie z wystawą, zachęcenie do zadawania pytań i zmotywowanie do twórczego działania i myślenia.

Warsztaty rodzinne ⊕ ○

Warsztaty na wystawach przeznaczone dla rodzin z dziećmi w wieku 3–12 lat. Po obejrzeniu wystawy dzieci i rodzice razem wykonują pracę plastyczną, którą można wziąć do domu. Zajęcia odbywają się w każdą niedzielę w dwóch grupach wiekowych.

godz. 12.30 (dzieci w wieku 3–6 lat)

godz. 15 (dzieci w wieku 7–12)

→ koszt: 18 zł (bilet rodzinny)

→ zapisy: formularz zgłoszeniowy na stronie zacheta.art.pl
lub informacja@zacheta.art.pl

Warsztaty rodzinne dla niesłyszących

Zachęta miga rodzinie! ⊕ ○ 🔊

Warsztaty rodzinne na aktualnych wystawach, przygotowane z myślą o rodzinach, w których przynajmniej jedna osoba posługuje się PJM. Zapraszamy niesłyszące dzieci i niesłyszących rodziców, niesłyszące dzieci i słyszących rodziców, słyszące dzieci i niesłyszących rodziców. Razem z Danielem Kotowskim — głuchym edukatorem — zwiedzamy wystawy, poznajemy sztukę współczesną i sami tworzymy.

→ w Polskim Języku Migowym, tłumaczone na język polski

→ koszt: 18 zł (bilet rodzinny)

→ zapisy: formularz zgłoszeniowy na stronie zacheta.art.pl
lub informacja@zacheta.art.pl

ABC WSZYSTKIEGO.

„Oświatowy” program

filmowy DKF Zachęta ○

→ wtorki, godz. 18

→ sala warsztatowa, wejście przez hol główny

→ program przygotowany we współpracy z Wytwornią Filmów Oświatowych w Łodzi (WFO)

Filmy oświatowe to filmy dokumentalne poddane rygorowi wynikającemu z faktu, że mają one ściśle wyznaczoną grupę odbiorców, sposób prezentacji (pokazy szkolne, domy kultury oraz telewizja edukacyjna) oraz określony cel. Często stanowią wizualne uzupełnienie podręczników, a ich tematyka wpisana jest w aktualne programy szkolne.

Mimo tych ograniczeń wiele produkcji powstałych w Wytworni Filmów Oświatowych w Łodzi od 1949 roku jest niezwykle ciekawych formalnie, ideowo i artystycznie. Zrealizowano tam około 5 tysięcy filmów, z czego niewielka część została do tej pory zdigitalizowana. Z WFO współpracowało wielu wybitnych polskich twórców filmów fabularnych i dokumentalnych.

ABC wszystkiego nawiązuje tytułem do serii filmów oświatowych wprowadzających widzów w podstawy różnych zagadnień: od malarstwa do kosmonautyki. Najbardziej fascynująca jest tu próba opisanego złożoności świata. Często bliskie są one kinu propagandowemu, stanowiąc świadectwo nie tylko zmieniającej się wiedzy, ale też przemian politycznych i światopoglądowych. Do dziś wrażenie robi skala projektu i szeroki zakres tematów filmów kręconych wielokrotnie w odległych zakątkach świata.

Ze względu na to, że opisują one świat i wyjaśniają jego złożoność z dominującej pozycji wiedzy, przypominają encyklopedystyczne projekty oświeceniowe.

Program podzielony będzie na bloki tematyczne poświęcone różnym zagadnieniom, takim jak opisywanie odległych krajów i kultur, nauki ścisłe, kultura ludowa, medycyna i biologia. Jeden z bloków poświęcony zostanie realizacjom tworzonym na użytek prywatny, zderzającym prywatne i domowe obrazy filmowe z oficjalnymi produkcjami. Filmy wyświetlane będą z projektorów analogowych i nośników 16 mm w sali warsztatowej w Zachęcie, w sposób inspirowany pokazami szkolnymi lub w domach kultury kilka dekad temu. Powracamy do nazwy DKF Zachęta i zapraszamy na spotkania z zaproszonymi gośćmi.

terminy: 6 listopada, 29 listopada, 11 grudnia, 18 grudnia

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA SZTUKA EDUKACJI. SZTUKA ZAANGAŻOWANIA ⊕ ○

→ miejsce konferencji: Dom Pracy Twórczej w pałacu w Radziejowicach

→ kontakt: sztukaedukacji@zacheta.art.pl

15–16 listopada (czwartek–piątek)

Sztuka edukacji to cykl dorocznych konferencji dotyczących szeroko pojętej kultury w programach nauczania oraz możliwości współpracy między szkołą a publicznymi i niepublicznymi instytucjami kultury (m.in. samorządowymi instytucjami kultury czy organizacjami pozarządowymi) przy tworzeniu projektów edukacyjnych. W tym roku konferencja poświęcona jest projektom edukacji kulturalnej i artystycznej, które zwracają uwagę na sytuację i potrzeby najbliższego otoczenia. Program konferencji został wyłoniony w wyniku otwartego konkursu, do którego projekty zgłosili dyrektorzy placówek, nauczyciele, pedagodzy, edukatorzy, animatorzy i artyści.

Szczegółowe informacje i program konferencji: sztukaedukacji.zacheta.art.pl

○ wstęp wolny | free entrance

● wstęp w cenie biletu | admission included in entrance fee

● wstęp płatny | entrance fee

⊕ obowiązują zapisy | registration required

🔊 dostępne dla niesłyszących | accessible for the hearing impaired

🔊 pętla indukcyjna | induction loop

AD))) audiodeskrypcja | audio description